

2 Απριλίου 2003

**ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ**

Ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πρωθυπουργός της Ελλάδας Κώστας Σημίτης σε ομιλία του, σήμερα το πρωί, στη Σύνοδο της Σοσιαλιστικής Ομάδας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, είπε τα εξής:

(ακριβές απομαγνητοφωνημένο κείμενο)

«Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Καλώς ήλθατε στην Ελλάδα. Χαίρομαι που είστε εδώ και σας εύχομαι να έχετε μια ευχάριστη διαμονή στην Αθήνα.

Για τον πόλεμο στο Ιράκ

«Στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο παρακολουθούμε τις εξελίξεις, η προσοχή μας είναι στραμμένη στο κύριο παγκόσμιο γεγονός, στον πόλεμο στο Ιράκ. Εμείς πιστεύουμε, ότι πρέπει:

- Ο πόλεμος να τελειώσει το συντομότερο.
- Η διεθνής κοινότητα να προχωρήσει σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για να αποφευχθεί ο κίνδυνος ανθρωπιστικής καταστροφής.
- Να αποκατασταθεί η ειρήνη και η δημοκρατία στο Ιράκ, να διαφυλαχθεί η εδαφική ακεραιότητα του Ιράκ, αλλά και να πάψει το Ιράκ να αποτελεί εστία απειλής.
- Να στηριχθεί ολόπλευρα η διεθνής νομιμότητα.
- Ο ΟΗΕ να έχει γι' αυτό καθοριστική παρουσία στο Ιράκ μετά τον πόλεμο. Εδώ θέλω να τονίσω, ότι η διαχείριση των θεμάτων της περιόδου μετά τον πόλεμο δεν μπορεί να αφεθεί ή να αναληφθεί από τους εμπόλεμους. Αυτό θα προκαλέσει νέες αντιπαραθέσεις, θα οδηγήσει σε νέες κρίσεις. Ο κυρίαρχος ρόλος των εμπολέμων στις εξελίξεις αποκλείει τη συνεργασία του αραβικού κόσμου, ο οποίος ιδιαίτερα θα πρέπει να έχει κι αυτός μια συμμετοχή στις εξελίξεις».

Για την ανασυγκρότηση του Ιράκ

«Η ταύτιση στα μάτια των Ιρακινών και στα μάτια του αραβικού κόσμου των υπευθύνων της ανασυγκρότησης με εκείνους οι οποίοι επίσης είναι υπεύθυνοι για τον πόλεμο, θα υπονομεύσει αυτή την ίδια την ανασυγκρότηση. Θα αναδείξει νέους δικασμούς. Θα δημιουργήσει νέα προβλήματα.

Η επανάληψη «του μοντέλου» που εφαρμόστηκε την «επόμενη ημέρα» του πολέμου στο Αφγανιστάν, γιατί αυτή είναι η σκέψη, φαίνεται ως εφαρμόσιμη στο Ιράκ, αλλά δεν είναι εφαρμόσιμη στο Ιράκ. Το Ιράκ είναι μια άλλη περίπτωση.

Πρέπει να αναζητήσουμε τρόπους για να επιμερίσουμε την ευθύνη και τη συμμετοχή στο έργο της ανασυγκρότησης. Και κεντρικό σημείο στην προσπάθεια αυτή είναι ο ρόλος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών».

Ο ΟΗΕ κεντρικό σημείο αναφοράς

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών πρέπει να είναι το σημείο αναφοράς:

- **Μόνο αυτός είναι σε θέση να ελέγξει και τις εκρήξεις των τοπικισμών και τους εθνικισμούς και να εξασφαλίσει τη συνεργασία των κρατών που βρίσκονται στην περιοχή.**
- **Μόνο αυτός θα είναι σε θέση να προλάβει την αποξένωση του ιρακινού λαού από τις εξελίξεις, να μην βλέπει ο Ιρακινός λαός όσους θέλουν να κάνουν την ανασυγκρότηση ως εχθρούς.** Και έτσι να οδηγηθεί στη μοιρολατρία με τελικό αποτέλεσμα – και γι' αυτό μπορεί να είναι κανείς βέβαιος, εάν συμβούν αυτά - να έχουμε ένα νέο κύμα τρομοκρατίας. Αυτό πρέπει οπωσδήποτε να αποφευχθεί.
- Γι' αυτό και στο πλαίσιο του ΟΗΕ πρέπει να συνεργαστούν και να συμμετάσχουν όλες οι χώρες εκείνες, οι οποίες μπορούν να διαδραματίσουν έναν εποικοδομητικό ρόλο.

Δεν είναι, λοιπόν, η απαίτηση, η σκέψη, η γνώμη για τη συμμετοχή του ΟΗΕ στη μετά τον πόλεμο περίοδο μία σκέψη, η οποία απλώς βασίζεται στην επιθυμία κάποιων ισορροπιών. Είναι ένα αίτημα το οποίο προκύπτει από την ανάγκη να υπάρξει πράγματι μία διαδικασία μετά, η οποία θα ξεπεράσει ριζικά τις αιτίες που οδήγησαν στη σημερινή κατάσταση και θα εγγυηθεί την ειρήνη στην περιοχή και τη Μέση Ανατολή. Ο μόνος τρόπος είναι να γίνουν γέφυρες ανάμεσα στις χώρες της περιοχής και τον Αραβικό κόσμο και στις υπόλοιπες χώρες του ΟΗΕ. Και οι γέφυρες αυτές μπορούν να γίνουν μόνο από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών.

Δίνουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στη στήριξη της νομιμότητας. Και επιδιώκουμε έναν κόσμο, όπου η διεθνής κοινότητα θα έχει αποτελεσματικές και ισχυρές μορφές παρέμβασης, γιατί έτσι θα κατοχυρώνεται η ασφάλεια απέναντι σε κάθε μορφής απειλή.

Για μια διεθνή κοινότητα, η οποία δρα αποτελεσματικά, μπορεί να εργαστεί η Ευρώπη. Και η Ευρώπη μπορεί να παίξει έναν πολύ σημαντικό ρόλο και θα το κάνει αυτό, αν η πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης οδηγήσει σε ισχυρούς ενοποιητικούς θεσμούς, θεσμούς κεντρικούς, οι οποίοι έχουν παρουσία στις διεθνείς σχέσεις.

Γιατί η Ευρώπη μπορεί να συμβάλλει, με παρουσία στις διεθνείς εξελίξεις, στη διαμόρφωση ενός πολυκεντρικού παγκόσμιου συστήματος που θα διέπεται από σχέσεις ισοτιμίας και πιο αυστηρό σεβασμό του διεθνούς δικαίου.

Η τωρινή κρίση έδειξε ότι οι λαοί της Ευρώπης θέλουν. Έχει γίνει μια τεράστια κινητοποίηση στην Ευρώπη ενάντια στον πόλεμο για την ειρήνη, για μία διαφορετική σχέση ανάμεσα στην Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες, για ένα διαφορετικό ρόλο ή πιο σημαντικό ρόλο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. ΟΙ λαοί το θέλουν. Οι κυβερνήσεις πρέπει να τολμήσουν».

Προτάσεις της Ελλάδας για την ενίσχυση της πολιτικής ενοποίησης

«Εμείς, η Ελλάδα, έχουμε κάνει συγκεκριμένες προτάσεις για την ενίσχυση της πολιτικής ενοποίησης.

Στη Συνέλευση:

- Έχουμε προτείνει, για παράδειγμα, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να έχει νομική προσωπικότητα, ώστε να μπορεί να συνάπτει διεθνείς συμφωνίες σε θέματα εξωτερικής πολιτικής.
- Έχουμε προτείνει και αποδεχθεί τη θέσπιση θέσης Υπουργού Εξωτερικών για την Ευρωπαϊκή Ένωση με τη συγκώνευση των θέσεων του Υπατού Εκπροσώπου και του Επιτρόπου Εξωτερικών Σχέσεων.
- Έχουμε προτείνει την επέκταση της ειδικής πλειοψηφίας, για τη δημιουργία της ευρωπαϊκής διπλωματικής υπηρεσίας, την προώθηση των ενισχυμένων συνεργασιών στο πλαίσιο της εξωτερικής πολιτικής».

Τα θέματα άμυνας – Η θέση της Προεδρίας

«Και έχουμε αναφερθεί και στα θέματα της άμυνας. Και εκεί είναι δυνατές οι ενισχυμένες συνεργασίες. Θέλω, όμως, να τονίσω ότι δεν προβλέπονται ακόμη. Και γι' αυτό ίσως είναι αναγκαίο και μάλλον είναι αναγκαίο να αναζητηθεί μια εναλλακτική στρατηγική για την ανάπτυξη της κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής άμυνας.

Υπάρχει μια εμπειρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι η εμπειρία του Σέγκεν. Και η εμπειρία του Σέγκεν μπορεί να αποτελέσει βάση συζήτησης. Όπως ξέρετε όλοι, αυτή τη στιγμή, υπάρχουν σκέψεις από ορισμένες χώρες, για να προωθήσουν μια τέτοια συνεργασία στον τομέα της Άμυνας. Η Ελλάδα, ως Προεδρία, έχει τονίσει και θα τονίσει την ανάγκη, τέτοιες κινήσεις που είναι χρήσιμες, είναι σκόπιμες, να διερευνηθεί το πεδίο και να εξετάσει η Ευρωπαϊκή Ένωση τις δυνατότητες, θα πρέπει να γίνουν με έναν τέτοιο τρόπο, ώστε και να συμβιβάζονται με τον τρόπο λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να μην προκληθούν αντιθέσεις, τριβές και δημιουργηθεί η εντύπωση, ότι η Ένωση δεν πορεύεται μέσα από μία κοινή διεργασία σε κάποιες λύσεις.

Γι' αυτό και το θέμα αυτό της αμυντικής συνεργασίας είναι ένα θέμα το οποίο η Προεδρία και στις επόμενες συναντήσεις, στο πλαίσιο του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων, θα συζητήσει και με τις χώρες, οι οποίες έχουν ξεκινήσει τις σχετικές πρωτοβουλίες».

Το θέμα της άμυνας στην Ε.Ε. – Η θέση της Ελλάδας

«Το θέμα της άμυνας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ένα θέμα, το οποίο σχετίζεται (όπως και πρέπει να έχουμε συνείδηση, αλλά να είναι φανερό) με τη σχέση της Ευρώπης με τις Ηνωμένες Πολιτείες. **Ορισμένες χώρες, όπως η Γερμανία, η Γαλλία, αλλά και η Ελλάδα είναι αυτής της άποψης: Πιστεύουμε δηλαδή ότι η Ευρώπη πρέπει να είναι ένας αυτόνομος πόλος, να έχει τη δική της πολιτική, να έχει αυτονομία και με βάση αυτή την αυτονομία να αναπτύξει την εξωτερική πολιτική, την πολιτική ασφάλειας και άμυνας».**

Η σχέση Ε.Ε.- ΗΠΑ

- «**Ταυτόχρονα, βέβαια, χρειάζεται μια σχέση συνεννόησης και συνεργασίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες.**
- **Υπάρχει όμως και μία άλλη άποψη:** Η άλλη αυτή άποψη διαφάνηκε τους τελευταίους μήνες από την πλευρά της Μεγάλης Βρετανίας, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας για παράδειγμα, οι οποίες χώρες θεωρούν ότι η συνεργασία με τις Ηνωμένες Πολιτείες δημιουργεί μία ιδιαίτερη σχέση μεταξύ Ευρώπης και Ηνωμένων Πολιτειών, ότι αυτή η ιδιαίτερη σχέση πρέπει να διαφυλαχθεί οπωσδήποτε και γι' αυτό όποιες άλλες σκέψεις υποχωρούν μπροστά στην ανάγκη αυτής της ιδιαίτερης σχέσης.

Αυτές οι δύο αντιλήψεις είναι και οι αντιλήψεις που καθόρισαν τη διαφορετική πολιτική σε σχέση με το Ιράκ. Και η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν πρόκειται να διαμορφώσει μία κοινή γραμμή στα διεθνή θέματα, αν αυτό το θέμα δεν συζητηθεί και δεν λυθεί. Πρέπει η Ευρωπαϊκή Ένωση να αποσαφηνίσει την εξωτερική πολιτική της για να αντιμετωπίζει τις όποιες κρίσεις, όπως τη σημερινή.

Εγώ σας ανέφερα τη δική μας θέση, τη θέση της χώρας μας και θέλω να τονίσω και πάλι, ότι η πολιτική διαδικασία της ενοποίησης είναι μία διαδικασία η οποία πρόκειται να οδηγήσει πραγματικά σε μία Ευρώπη, η οποία έχει ταυτότητα, αν και αυτή η Ευρώπη έχει αυτονομία και δυνατότητα σχεδιασμού της δικής της πολιτικής, βεβαίως πάντα σε συνεργασία με άλλες χώρες. Το θέμα αυτό μπορεί να ληφθεί υπόψη, να συζητηθεί στη Διακυβερνητική Διάσκεψη, εκεί να εξεταστούν και οι εμπειρίες από την κρίση, που προέκυψε σε σχέση με το Ιράκ».

Το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και ο πόλεμος στο Ιράκ

«Πριν από λίγο καιρό είχαμε, όπως ξέρετε όλοι, τη Σύνοδο Κορυφής, το Εαρινό Συμβούλιο το οποίο συζήτησε τα θέματα της Λισσαβόνας. Θέλω εδώ να αναφέρω το εξής, γιατί σχετίζεται με τα παραπάνω θέματα, τη συζήτηση που έγινε λίγο πριν τη Σύνοδο Κορυφής, αν θα γίνει ή όχι το Εαρινό Συμβούλιο. Κάποιοι ήταν της άποψης ότι θα έπρεπε να αναβληθεί, λόγω του πολέμου στο Ιράκ. **Εμείς δεν συμμεριστήκαμε αυτή την άποψη, διότι η Ένωση, η λειτουργία της δεν θα έπρεπε να γίνει θύμα του πολέμου.**

Είπαμε, ότι πρέπει να έχουμε αυτονομία. Αυτονομία σημαίνει ότι κάνουμε τη δουλειά μας, συνεχίζουμε τις πολιτικές μας, εξετάζουμε τα προβλήματα, τα συζητάμε, παίρνουμε θέσεις, αλλά δεν σταματάμε επειδή από κάποιους άλλους ακολουθήθηκε ένα δικό τους πρόγραμμα δράσεων, δικό τους πρόγραμμα με το οποίο εμείς, δεν είμαστε όλες οι χώρες σύμφωνες. Και πιστεύω ότι η Σύνοδος Κορυφής των Βρυξελλών είχε θετικά αποτελέσματα, γιατί και όσον αφορά το Ιράκ έδειξε ορισμένες κοινές θέσεις και όσον αφορά τη στρατηγική της Λισσαβόνας έκανε περαιτέρω βήματα.

Μία θέση θέλω να αναφέρω, η οποία προέκυψε από τη Σύνοδο Κορυφής των Βρυξελλών και αποτελεί τη θέση που ασπάστηκε ομόφωνα η Σύνοδος Κορυφής. Είναι η θέση ότι ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών θα πρέπει να έχει τον καθοριστικό ρόλο στην περίοδο μετά τον πόλεμο για όσες δράσεις αναληφθούν για να υπάρξει η πολιτική και η οικονομική ανασυγκρότηση του Ιράκ. Η άποψη αυτή δεν είναι μία άποψη είτε μόνο της Προεδρίας, είτε ορισμένων χωρών, είναι άποψη, την οποία έχουν ασπαστεί όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι η δική τους θέση».

Χαρακτηριστικά της πολιτικής κατάστασης στην Ελλάδα

«Φίλες και φίλοι,

Μίλησα για τα θέματα της επικαιρότητας. Θα ήθελα στο δεύτερο τμήμα της ομιλίας, επειδή έτσι μου είχαν αναφέρει και πιστεύω ότι είναι χρήσιμο να σας κάνω πολύ σύντομα μία ενημέρωση για τα χαρακτηριστικά της πολιτικής κατάστασης στην Ελλάδα, για να έχετε και εσείς μία

πληροφόρηση από τη δική μας πλευρά και για να μπορείτε να κρίνετε, με αφορμή την εδώ παρουσία σας, ποιες είναι οι εξελίξεις στη χώρα μου.

- **Το πρώτο χαρακτηριστικό της κατάστασης στην Ελλάδα είναι η πολιτική σταθερότητα.** Είναι για πρώτη φορά στην Ελλάδα που κλείνουμε τρεις δεκαετίες Δημοκρατίας, τρεις δεκαετίες ομαλής πολιτικής ζωής. Αυτό ίσως φαίνεται σ' εσάς περίεργο, αλλά στην Ελλάδα είναι κάτι πρωτόγνωρο και πιστεύω ότι είναι σημαντικό.
- **Το δεύτερο χαρακτηριστικό είναι ότι έχει ξεκινήσει ένα εγχείρημα του εκσυγχρονισμού, δηλαδή προσαρμογής της χώρας στις σύγχρονες συνθήκες.** Έχει ξεκινήσει από τις αρχές της δεκαετίας του '90 αυτό το εγχείρημα και έχει οδηγήσει σε μία σειρά από πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Θα αναφέρω και την αναθεώρηση του Συντάγματος, αλλά και τη μεταρρύθμιση της ασφαλιστικής νομοθεσίας, του ασφαλιστικού συστήματος και της φορολογικής νομοθεσίας. Η Ελλάδα βρίσκεται σε μία διαδικασία αλλαγής.
- **Το τρίτο χαρακτηριστικό είναι ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός.** Είναι γενικά αποδεκτός ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός και γι' αυτό έγινε μία ισχυρή προσπάθεια που πέτυχε να συμμετέχουμε στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. **Ταυτόχρονα προωθούμε** -και αυτό είναι τώρα το κύριο χαρακτηριστικό της οικονομίας μας- **το εγχείρημα της σύγκλισης.** Θέλουμε να συγκλίνουμε με το μέσο κοινοτικό όρο σε όλα τα θέματα, τα θέματα των εισοδημάτων, αλλά και τα θέματα πολιτικής και κοινωνικής προστασίας. Και υπάρχουν πολλά προγράμματα, με βάση και την κοινοτική στήριξη, τα οποία προωθούνται σ' αυτή την κατεύθυνση».

Η πρόοδος στην οικονομία

«Για να μπορούμε στην ΟΝΕ, η οικονομία μας, τα τελευταία χρόνια, έχει κάνει μεγάλα βήματα, μεγάλη πρόοδο. Πετύχαμε τους στόχους του Μάαστριχτ, έχουμε αποκτήσει σταθερότητα και έχουμε σημειώσει σημαντική πρόοδο τα τελευταία χρόνια. Το ότι έχουμε αποκτήσει σταθερότητα (και σ' αυτό τώρα βέβαια συμβάλλει και το €), αποδεικνύεται από την τελευταία εξέλιξη, το Ιράκ. Παλιά στην Ελλάδα κάθε φορά που συνέβαινε μια διεθνής κρίση, υπήρχε νομισματική κρίση, υπήρχε φυγή κεφαλαίων, υπήρχε αστάθεια. Αυτά δεν υπάρχουν πια. Έχουμε μία αξιοσημειώτη αντοχή που δεν είχαμε άλλοτε. Οι αντιδράσεις εδώ στην Ελλάδα είναι οι ίδιες περιπτώσεις που υπάρχουν και σε άλλες χώρες.

Όλα αυτά δεν σημαίνουν ότι δεν έχουμε δρόμο μπροστά μας. Έχουμε πολύ δρόμο και πολλά προβλήματα να λύσουμε, διότι βεβαίως η απόσταση που μας χώριζε από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, δηλαδή από το μέσο κοινοτικό όρο, ήταν πολύ μεγάλη. Ακόμη και σήμερα παραμένει σε ορισμένα σημεία

αρκετά μεγάλη. Θέλουμε αυτή την απόσταση να την ξεπεράσουμε. Μπορούμε όμως.

Το 2002 η Ελλάδα είχε ρυθμό ανάπτυξης 4%, ήταν ο υψηλότερος ρυθμός ανάπτυξης της Ένωσης. Και ήταν η πρώτη χρονιά που η Ελλάδα κατέκτησε την πρώτη θέση στο ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας. Αυτό ήρθε μετά από 7 χρόνια που η Ελλάδα είχε επίσης υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Αυτή τη στιγμή, γίνεται μία συζήτηση, αν ο ρυθμός ανάπτυξης της χώρας το 2003 θα είναι 3,8% ή 3,6%. Εγώ θα έλεγα και μικρότερος να είναι, είναι ένας ικανοποιητικός ρυθμός ανάπτυξης ενώπιον του γεγονότος, ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση ο ρυθμός ανάπτυξης, ο μέσος όρος θα είναι πολύ χαμηλότερος. Η επίπτωση της διεθνούς κρίσης στην Ελλάδα θα είναι μικρότερη».

Η εφαρμογή των πολιτικών της Λισσαβόνας στη χώρα μας - Οι υποδομές - Η κοινωνική πολιτική

«Στην προσπάθεια αυτή συμβάλλουν μία σειρά από έργα και η εφαρμογή των πολιτικών που αποφασίστηκαν στη Λισσαβόνα. Έχουν γίνει μεγάλα έργα και αναφέρω ενδεικτικά:

- Το αεροδρόμιο «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ», το οποίο είδατε όταν ήρθατε.
- Την Εγνατία Οδό, ένας αυτοκινητόδρομος ο οποίος συνδέει τα τουρκικά σύνορα με την Αδριατική και έτσι επιτρέπει στην Ελλάδα να παίξει ένα σημαντικό διαμεσολαβητικό ρόλο με τη Μέση Ανατολή, αλλά και στην ίδια την Ελλάδα να ενισχύσει τις εξαγωγές της.
- Το Μετρό της Αθήνας, είναι ένα άλλο χαρακτηριστικό της προσπάθειας που έχει γίνει τα τελευταία χρόνια.

Αλλά όχι μόνο στον τομέα των υποδομών, κάνουμε και στη δημόσια διοίκηση σημαντική προσπάθεια, όπως και στα άλλα θέματα, ιδίως της κοινωνικής πολιτικής.

Η Ελλάδα, λόγω των αλλαγών οι οποίες έγιναν σε παγκόσμιο επίπεδο, ήταν μία χώρα που παρουσίασε τα τελευταία χρόνια υψηλό βαθμό ανεργίας. Εδώ στην Ελλάδα, όπως συμβαίνει σε λιγότερο αναπτυγμένες χώρες, υπήρχαν πολλές ευρωπαϊκές και αμερικανικές επιχειρήσεις, οι οποίες είχαν εγκατασταθεί λόγω της φτηνής εργατικής δύναμης και έφυγαν μετά και πήγαν στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Αυτό οδήγησε σε ένα ποσοστό ανεργίας γύρω στο 11,5%, πριν μερικά χρόνια. Πέρυσι, το 2002, μειώσαμε το ποσοστό ανεργίας κάτω του 10% και πιστεύουμε ότι θα συνεχίσουμε να περιορίζουμε την ανεργία.

Όσον αφορά τα θέματα κοινωνικής πολιτικής, αυξήσαμε κατά πολύ τις σχετικές δαπάνες. Μεταξύ 1994 και 1999 η Ελλάδα ήταν μία από τις τρεις ευρωπαϊκές χώρες όπου οι δαπάνες για την κοινωνική πολιτική αυξήθηκαν σε σχέση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν. Οι δαπάνες για την κοινωνική

προστασία στη χώρα μας αυξήθηκαν ετησίως κατά 6% σε πραγματικούς όρους.

Εμείς πιστεύουμε -και αυτή η προσπάθεια ανταποκρίνεται στην κοινή πεποίθηση που έχουμε ως Σοσιαλιστές- ότι η κοινωνική προστασία δεν είναι απλώς ένας μηχανισμός, ο οποίος είναι χρήσιμος για να καθυστεράσει αντιδράσεις. Αλλά είναι και ένα μέσο για την ανάπτυξη, γιατί κινητοποιεί ορισμένες κοινωνικές ομάδες που δεν αισθάνονται τον κίνδυνο του διαχωρισμού, ενώ συγχρόνως δημιουργεί καλύτερες συνθήκες για τους εργαζόμενους να αποδώσουν.

Αναφέρθηκα σε αλλαγές στη δημόσια διοίκηση. Θέλω να τονίσω, ότι μετά το 1993 κάναμε επίσης σημαντικές αλλαγές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, η οποία έχει τώρα αρμοδιότητες και δυνατότητες, που δεν είχε πριν».

Εξωτερική πολιτική

«Στην εξωτερική πολιτική θα αναφερθώ σε τέσσερα θέματα:

- **Το πρώτο είναι το Κυπριακό.** Όπως ξέρετε, εμείς, όσον αφορά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κάναμε μία σημαντική προσπάθεια, γιατί πιστεύαμε και πιστεύουμε ότι η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένα μέσο για να επέλθει η συνεργασία και η ειρήνη στο Νησί. Και οι τελευταίες εξελίξεις μας δικαιώνουν. Είδαμε όλοι ότι και η τουρκοκυπριακή κοινότητα θέλει τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και θέλει ένα άλλο σχήμα συνεργασίας απ' αυτό που επικρατεί σήμερα στο Νησί.

Εμείς πιστεύουμε ότι θα πρέπει, πέρα από την ένταξη της Κύπρου στην Ένωση, να λυθεί και το πολιτικό πρόβλημα και να λυθεί με μία δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική λύση. Βέβαια, ο πόλεμος στο Ιράκ δυσκολεύει τώρα τη συνέχιση των προσπαθειών που είχε αρχίσει ο Γενικός Γραμματέας. Φυσικά και λόγω της αδιαλλαξίας της τουρκοκυπριακής πλευράς, η όλη προσπάθεια δεν οδήγησε σε αποτέλεσμα.

Εμείς, όμως, πρέπει να επιμείνουμε στη συνέχιση των προσπαθειών του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Και αυτή είναι η θέση της Ελλάδας.

Η θέση της Ελλάδας είναι ότι η λύση του πολιτικού προβλήματος είναι πρωτίστως θέμα της ελληνοκυπριακής και της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Το Κυπριακό είναι ένα διεθνές πρόβλημα και η λύση του πρέπει να επιδιωχθεί στο πλαίσιο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

- **Ένα δεύτερο σημείο**, όσον αφορά την εξωτερική πολιτική, **είναι η σχέση ειρήνης και συνεργασίας με την Τουρκία**. Εμείς στηρίζαμε τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Τουρκίας, γιατί πιστεύουμε ότι η συνεργασία της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση οδηγεί αναγκαστικά την Τουρκία σε ένα δρόμο δημοκρατίας, τήρησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και αποδοχής του ευρωπαϊκού κεκτημένου.

Το είδαμε αυτό τον τελευταίο καιρό, π.χ. καταργήθηκε η θανατική ποινή στην Τουρκία. Αυτό ήταν αποτέλεσμα της επιθυμίας της συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση και πιστεύουμε ότι, εάν είναι ισχυρή η πίεση και τα επόμενα χρόνια, θα υπάρξουν και άλλες σημαντικές αλλαγές.

- **Τρίτο σημείο είναι η βελτίωση των σχέσεων με την Βαλκανική**, ώστε στη Βαλκανική να δημιουργηθεί ένας χώρος συνεργασίας και ειρήνης. Η Ελλάδα έχει σημαντική παρουσία σε όλες τις χώρες της Βαλκανικής: Και οικονομική και πολιτική και στο πλαίσιο διεθνών ή υπερεθνικών Οργανισμών (ΟΗΕ, NATO, Ε.Ε.) και στρατιωτική.

Όπως ίσως έχετε υπόψη σας, πριν λίγες μέρες, για πρώτη φορά, ο Ευρωπαϊκός Στρατός –αν μπορώ να χρησιμοποιήσω αυτή την έκφραση– έχει παρουσία στα Σκόπια με μία Μονάδα, η οποία σκοπό έχει να λειτουργήσει ως ειρηνευτική αποστολή. Αυτή η Μονάδα του Ευρωπαϊκού Στρατού είναι και αποτέλεσμα προσπαθειών που έγιναν από την ελληνική πλευρά και σ' αυτή βεβαίως συμμετέχει και η Ελλάδα.

- **Το τέταρτο σημείο το οποίο θέλω να αναφέρω, στην προσπάθειά μας για ευρύτερες διεθνείς διασυνδέσεις είναι η οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων**. Το 2004 θα πραγματοποιηθούν εδώ, στην Αθήνα. Και έχουμε, αν και είμαστε η μικρότερη χώρα που έχει αναλάβει τη διοργάνωση μιας Ολυμπιάδος για πολλές δεκαετίες, καλούς ρυθμούς. Θα μπορούσα, μάλιστα, να πω, πολύ καλούς ρυθμούς στην προετοιμασία και είμαστε πιο προχωρημένοι από την αντίστοιχη προετοιμασία στο Σύδνεϊ.

Θέλουμε με τους Ολυμπιακούς Αγώνες να στείλουμε το μήνυμα της Ειρήνης και της Συνεργασίας στον κόσμο και ένα μήνυμα προόδου. Πιστεύουμε ότι οι πολιτισμοί της γης έχουν ένα εντυπωσιακό αριθμό, είναι πάρα πολλοί, αλλά έχουν και κοινά στοιχεία, κοινές αξίες. Αυτές οι κοινές αξίες είναι ένας πολιτισμός. Εμείς λέμε **ο πολιτισμός των πολιτισμών και μέσω της Ολυμπιάδας θέλουμε να αναδείξουμε αυτό τον πολιτισμό των πολιτισμών, τις κοινές αξίες που έχουν όλα τα έθνη και μπορούν να επιδιώκουν μαζί**».

Η συντήρηση εκθρός της προόδου

«Κυρίες και κύριοι, φίλες και φίλοι,

Στην Ελλάδα υπάρχει η αίσθηση, ότι κλείνουμε τις τελευταίες σελίδες της εποχής της Μεταπολίτευσης. Τι εννοούμε; Είχαμε δυστυχώς από το 1967 μέχρι το 1974 μια δικτατορία. Μια δικτατορία, η οποία καθυστέρησε φοβερά την εξέλιξη της χώρας, την περιθωριοποίησε και η ένταξη της χώρας από το '74 και μετά στις ευρωπαϊκές δομές και τις ευρωπαϊκές εξελίξεις ήταν αρκετά δύσκολη.

Αυτή η περίοδος της προσαρμογής και της ένταξης έχει τελειώσει. Αρχίζει και επικρατεί μία σύγχρονη αντίληψη για τη χώρα, μια σύγχρονη αντίληψη για το ρόλο της Ελλάδας, τη συμμετοχή της στις ευρωπαϊκές διαδικασίες. Και αυτά τα οποία ανέφερα (ο ρόλος στα Βαλκάνια, οι ελληνοτουρκικές σχέσεις) είναι ενδείξεις.

Όμως, θέλω να αναφέρω ότι, όπως ξέρετε κι εσείς, σε όλες τις χώρες μας υπάρχει πάντα ένα στρατόπεδο συντηρητικό. Ένα στρατόπεδο το οποίο κρατά τη χώρα σε κατεστημένες νοοτροπίες, το οποίο είναι πάντα ισχυρό και δημιουργεί μεγάλες δυσκολίες στην αλλαγή και την πρόοδο. Υπάρχει εκθρόνηση τμημάτων της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στις αλλαγές. Φοβούνται, μερικές φορές γιατί δεν έχουν γνώση, μερικές φορές γιατί δεν θέλουν να χάσουν προνόμια, μερικές φορές γιατί τους είναι ξένα αυτά τα οποία συμβαίνουν στο έξω κόσμο. Φοβούνται.

Υπάρχει υστέρηση, όπως είπα, σε γνώσεις απέναντι στο σύγχρονο κόσμο, το €, την Οικονομική και Νομισματική Ένωση που είναι σχήματα, τα οποία πολλές φορές τους ξεπερνούν. Υπάρχουν ακόμη νοοτροπίες κοινωνικής αντιπαλότητας ακόμα πολύ έντονες στην Ελλάδα. Ο κοινωνικός διάλογος, η έννοια του συμβιβασμού, η έννοια της κοινής προσπάθειας δεν είναι τόσο αποδεκτές. Όπως υπάρχει και πολύ έντονος ατομισμός, που είναι ένα μεσογειακό χαρακτηριστικό και συναντάται και σε άλλες μεσογειακές χώρες, αλλά δεν παύει μερικές φορές να αποτελεί μια μεγάλη δυσκολία.

Όλα αυτά τα φαινόμενα δεν συνδέονται με τις οριοθετήσεις μεταξύ των κομμάτων, αλλά διαπερνούν όλα τα κόμματα, διαπερνούν ολόκληρη την κοινωνία. Και αποτελούν προκλήσεις, αποτελούν έναν αντίπαλο με τον οποίο ιδίως μια σοσιαλιστική παράταξη πρέπει να μάχεται. Προσπαθούμε με αναμορφώσεις του προγράμματος μας, με συστηματική εργασία να δημιουργήσουμε τις νέες εκείνες συνθήκες οι οποίες θα επιτρέψουν στην Ελλάδα να συμμετάσχει δημιουργικά στο σύγχρονο ευρωπαϊκό κόσμο. Αυτά είναι εσωτερικά προβλήματα».

Επιβεβλημένη η υπερεθνική συνεργασία για την αντιμετώπιση ορισμένων κοινών προβλημάτων.

«Αλλά, πέρα από τα εσωτερικά προβλήματα, αντιμετωπίζουμε κι' εμείς με τον ίδιο τρόπο, πιο έντονα ίσως, ορισμένα κοινά προβλήματα. Π.χ τα

προβλήματα που έχουν υπερεθνικές αιτίες: Τις οικονομικές κρίσεις, την ασφάλεια, τη διατήρηση των ρυθμών ανάπτυξης. Εμείς πιστεύουμε, βέβαια, ότι γι' αυτά ακριβώς είναι επιβεβλημένη η υπερεθνική συνεργασία και δεν μπορούμε να αντιμετωπίσουμε κοινά προβλήματα είτε με απομόνωση, είτε με πολιτικές, οι οποίες δεν συμβιβάζονται με τις ευρύτερες πολιτικές της Ένωσης.

Κυρίες και κύριοι, φίλες και φίλοι,

Κλείνοντας, θα ήθελα να τονίσω, ότι η άποψη του Σοσιαλιστικού Κόμματος του ΠΑΣΟΚ είναι, ότι θα πρέπει στην Ευρώπη να δημιουργήσουμε τις συνθήκες εκείνες, ώστε η Ευρώπη να έχει τη δυνατότητα να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τα προβλήματα εκείνα, τα οποία ταλανίζουν, τα οποία δημιουργούν δυσκολίες σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Τα προβλήματα τα οποία προκύπτουν από τις κοινωνικές ανισότητες, από την οργάνωση και λειτουργία της κοινωνίας, τα προβλήματα τα οποία περιθωριοποιούν ανθρώπους, τα προβλήματα τα οποία δημιουργούν στις κοινωνίες μας ανισότητα και έλλειψη κοινωνικής δικαιοσύνης.

Γι' αυτό και πιστεύουμε ότι είναι περισσότερο από ποτέ αναγκαίο να συσπειρώσουμε τις δυνάμεις μας σε υπερεθνικό επίπεδο μέσα στην ίδια την Ευρώπη. Και γι' αυτό αποδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στην ευρωπαϊκή συνεργασία, στη συνεργασία με τα άλλα ευρωπαϊκά σοσιαλιστικά κόμματα και στην κοινή πορεία. Εξαρτάται από όλους μας πόσο αποτελεσματικά θα δράσουμε. Πιστεύω ότι μπορούμε και πιστεύω, επίσης, ότι μπορούμε να πετύχουμε.

Σας ευχαριστώ».